



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

2. An Iuramentum per Deum vel creaturas sit licitum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

termino probatorio, aliàs enim non probaret; sive quando dantur positiones; sive tempore aliarum allegationum & probationum, sive post conclusionem in causa.

TITULUS XXIV.

De Iurejurando.

§. I.

Quid sit Juramentum.

1. Juramentum unde dicatur, & quid sit.
2. 3. Præstari debet per verum Deum.
4. Etiam cum per creaturas fit.

Per jusjurandum, delatum ac relatam sive a parte parti sive à iudice, nonnunquam etiam rei dabiæ fides inducitur, nempe aliis legitimis probationibus deficientibus, *e. fin. hoc sit.* Estque maximum litium expediendarum remedium, *l. 1. D. eod. & omnis controversiæ finis, e. Et si Christus: 6. versic. homines h. t.*

1. Dicitur autem Juramentum à Jure, quia quod juratur, instar juris habendum est, & veluti jus sanctè servandum, *arg. l. 5. §. dato D. eod.* Et nihil est aliud, quam testatio seu invocatio divini numinis in testimonium, ad fidem faciendam vel promissionem firmandam. Nam qui aliquid affirmat vel negat esse verum cum juramento, vel se aliquid facturum cum juramento promittit, Deum in testem illius veritatis aut promissionis appellat. Et ideo, qui falsum jurat, quantum in se est, facit Deum approbare falsum sicut qui dicit, Deus sit mihi socius, adiutor, fautor hujus furti, homicidii, affectu, & quantum, in se est, facit ipsum auctorem & fauctorem furti, homicidii.

2. Dicitur, invocatio divini numinis; quia cum juramentum fiat ad confirmandam veritatem infallibili testimonio, quantum ab homine fieri potest, præstari nisi per verum Deum, nequit, quia is solus mentem & intentionem hominum, à qua veritas maxime dependet, certo cognoscit, & proinde solus infallibilem testem invocari potest. Et hinc sequitur, juramentum per falsum Deum, non esse verum juramentum, nec obligare nisi ex conscientia erroneà, quæ habet vim obligandi

sub ea ratione, sub qua concipitur, nempe sub ea ratione, quæ putatur esse verum juramentum, & factum per verum Deum. Unde cognita falsitate, & luce fidei adveniente, de pulsâque conscientia erronea, non amplius obligat, quia est destructum ejus fundamentum.

3. Non obstat, quod D. Augustinus ait *in can. Ecco dico xxxi. q. 5.* perjurum esse, qui super falsum lapidem jurat: quia intelligi potest esse perjurum, vel ex opinione Ethnici, cui tale juramentum præstatur, & cui fides in contractibus firmanda est, vel quia externa specie perjurus videtur.

4. Aliud autem dicendum est de juramento per creaturas, prout Joseph *Genes. 42.* videtur jurasse per salutem Pharaonis; & Moyses, *Deuter. 3. & 4. Testes in vobis cælum & terram:* Paulus *1. ad Cor. 15.* per gloriam vestram, quia illud est verum juramentum: nam dum per creaturas juramus; non volumus ipsas nobis esse testes, sed Deum, qui in ipsis singulari modo præsidet & relucet; ita ut capiatur continens pro contento, & signans pro signato. Atque hoc modo omne juramentum est invocatio divini numinis, expressè vel tacitè, verè vel ex opinione.

§. II.

An juramentum per Deum vel creaturas sit licitum?

1. Videtur non esse licitum.
2. Probatur esse licitum, non solum per Deum.
3. Sed & per creaturas.
4. 5. 6. Respondetur ad objecta.

1. **S**ed quæ situm fuit, an juramentum per Deum vel creaturas sit licitum? Non esse licitum, olim docuerunt multi hæretici. Et colligi videtur ex his *Matt. 5. Dico autem vobis, nolite jurare omninò neque per cælum, quia thronus Dei est: neque per terram, &c. &* subjungitur. *Sui sermo vester, Est est, Non non* Secundo ex *can. Clericum xxxi. q. 1.* Ubi traditur, Clericum, per creaturas jurantem, acerrimè objurgandum, & si perstiterit in vitio, esse excommunicandum.

2. Dicendum nihilominus, interdum licitum esse juramentum, non solum per Deum, uti constat ex veteri Testamento; *Deuterom. 6. v.*

nam dicitur, *Dominum Deum tuum timebis. Soli soli servies, ac per nomen illius jurabis, & P sal. 16.* Ubi laudari videtur hoc juramentum; *Laudantur omnes, qui jurant in eo.* Item ex secundo præcepto Decalogi, quo prohibetur, ne assumamus nomen Domini Dei in vanum & frustra, nam inde sequitur, specialiter non prohiberi, nec per se malum esse, si non frustra nec indebito modo proferatur. Confirmaturque ex consuetudine Ecclesie, cujus auctoritate sæpè exigunt hujusmodi juramentum, vel in judiciis, *ut patet ex toto h. 1. & sup. tit. De testib.* vel ad adjurandam hæresim, *ut patet ex tit. De hæret.* vel ad expurgationem alicujus criminis, *ut patet ex tit. De purgat. Canonica;* vel ad pacem confirmandam, obedientiam promittendam, vel alias similes causas: sed etiam per creaturas, modo jam antè dicto.

3. Licetum autem esse hoc juramentum omni jure patet: & quidem in primis, de jure naturali & divino veteri, constat ex juramento Josephi & Moyse: de jure novo, divino ex juramento Pauli, de jure civili, ex *l. 3. §. jurari, l. Qui per salutem d. hoc tit.* de jure Canonico, ex *can. Si aliqua. c. Habemus xxii. q. 1.* Ubi supponitur, esse licitum juramentum per Evangelia, per Reliquias, vel Altare, *can. Qui petierat. xxii. q. 5.* Ubi pariter supponitur, licitum esse juramentum per Crucem consecratam vel non consecratam, & sic de similibus.

4. Non obstat, quod ex *Matt. 7.* in contrarium adducitur, quia ibi prohibetur juramentum per creaturas, non quia per se sit malum, sed ob nimiam frequentiam; & ne levi de causa iuretur, uti Judæi iurabant. Unde in *d. c. Etsi Christus hoc t.* dicitur, quod si fiat per creaturas, esse servandum, quia ibi agitur de juramento per creaturas, ut relatas ad verum Deum, uti patet ex ratione, quam ibi subdit Pontifex.

Potest tamen hoc juramentum ratione scandalosi esse malum: nam cum iurare per creaturam, secundum se & absolute spectatam, sit idololatris, facile contingere potest, ut si fiat absolute inter fuos, qui non facile discernere valent, quod sensu fiat, si scandalizentur.

5. Non etiam obstat, quod postquam ibidem Christus dixit, *Sis sermo vester; Est est; Non non; subijciat, Quod autem his abundantius est, à malo est;* quia non dicit, juramentum esse malum,

quando necessitas illud exigit, sed à malo esse, quia scilicet necessitas ejus à malo provenit, nempe, vel ab incredulitate audientium alterum aliquid simpliciter asserentem, vel negantem, vel vel promittentem, cui fidem adhibere nolunt, nisi asserionem aut negationem vel promissionem juramento confirmet; vel à defectu veritatis humanæ in natura corrupta ut sic intelligatur non de malo culpæ, sed de malo pœnæ seu imperfectiois humanæ: quia inde evenit, quod juramentum aliquando reputetur atque etiam sit necessarium, ut constat ex Paulo ad *Hebr. 6.* Necessitas juramenti est, ut sit omnis controversiæ finis & confirmatio.

6. Denique non obstat *d. can. Clericum,* quia loquitur de jurante per creaturas more Ethnico, tamquam per Deos quosdã, ut Jovem & similes.

§. III.

De requisitis ad juramenti validitatem.

1. *Requiritur ad essentiam juramenti, primò intentio jurantis.*
2. *Dicens Per fidem meam, vel simile quid, non jurat.*
3. *Secundò requiritur locutio, saltem interior.*
4. 5. 6. *Comites juramenti liciti sunt Veritas, iustitia & iudicium.*

1. **S**upposito juramentum licitum esse, videndum nunc est, quæ nam ad ejus validitatem requirantur. In primis requiritur intentio jurandi seu Deum in testem vocandi. Hinc enim dormiens vel amens non dicitur jurare, licet verba ad juramentum apta & sufficientia proferat: quia juramentum significat actum humanum, qui non potest esse absque intentione & voluntate, nam & ideo votum sine intentione votendi non est verum votum, sed fictum.

2. Hinc etiam, qui dicit, *Per fidem meam, Per fidem* (vel *fide boni viri, Per conscientiam meam* secundum ordinariam hujusmodi formularum usurpationem, non censetur jurare, quia non intendit jurare, sed solum significat se loqui ex virtute fidei suæ vel veritatis, vel ex conscientia sua, ut si fallat, non habeatur verax aut fidelis. Lessius 2, *De iust. & Jure c. 24. n. 4.*

Secundò, requiritur locutio, saltem interior, qua Deus vocetur in testem.